

A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEMEN FOLYÓ HATÁRŐR TISZTKÉPZÉS JÖVŐJE A BOLOGNAI FOLYAMAT TÜKRÉBEN

A biztonság egy és oszthatatlan. Hazánk és az európai unió biztonsága megőrzéséhez nagymértékben hozzájárul a határőrtisztek felkészítése érdekében végzett munka, melynek egyik színtere a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Határőr tanszéke.

A magyar felsőoktatás minden szereplője szembesült azzal, hogy az Oktatási Minisztérium közzétette a „Csatlakozás az Európai Felsőoktatási Térséghez” címet viselő vitaanyagot, amelyből egyértelműen kirajzolódnak a jövő irányvonalai. A tervek szerint 2005-től első alkalommal lehet indítani, de 2006-tól indítani kell a Bologna folyamatba is illeszkedő alapszakokat. Változások várhatók 2004. december 15-től a ZMNE Hadtudományi Kar Határőr Tanszékein is, összevonásra kerül a Határrendészeti és -védelmi tanszék és a Határőr tanszék.

A főiskolai szintű képzés (BSC) szak létesítésének előzményei

A katonai felsőoktatásban több, mint 40 éve megszakítás nélkül folyik az államhatárok rendészetével és védelmével összefüggő feladatok ellátására képes határőr vezetők (tisztek) főiskolai szintű alap és ahhoz szorosan kapcsolódó egyetemi szintű kiegészítő képzése. A 28/1999. számú kormányrendeletben meghatározott képesítési követelmények alapján folytatott képzés biztosította az első tiszti munkakörök betöltéséhez szükséges alapképzettség megszerzését, majd a Határőrség helyi szerveinél eltöltött néhány év szolgálat után a tisztek számára lehetővé vált a területi és központi irányító szerveknél középvezetői, szakirányítói, illetve munkatársi munkakörök betöltéséhez előírt egyetemi szintű szakirányú végzettség megszerzése. A megszerzett egyetemi oklevél birtokában, a Hadtudományi Doktori Iskola programjában akkreditált Rendvédelem szakon folytatott további tanulmányok és más feltételek teljesítése révén, doktori (PhD) tudományos fokozat megszerzésére nyílt lehetőség.

A Határőrség feladatrendszerének megfelelően a képzés fő irányát a rendészeti- és a határvédelmi feladatok ellátására történő vezetői felkészítés képezte. A képzést mindkét szinten jogelméleti és vezetéselméleti alapokra épített jogalkalmazási és gyakorlati vezetői felkészítés jellemezte, amelynek eredményeként a végzett hallgatók képessé váltak az alkotmányos rend alap- és minősített állapotában a rájuk bízott szervezetek vezetésére, az alárendeltségükbe tartozó szervezetek szakmai irányítására, ellenőrzésére, a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek közötti együttműködés megszervezésére.

A szakképzettség várható hasznosítási területe

A szak - a képzés korábbi hagyományait követve - a Határőrség alsó, közép és felsőszintű irányító szerveinél bekövetkezett fluktuáció során felmerült ügyintézői, szakvezetői munkakörökben hiányzó létszámot pótolja, a nappali és levelező képzés formájában. A tervek szerint a bachelor (a továbbiakban BSc) képzésben minden évben

nappali tagozaton 35-40 fő, levelező tagozaton 15 fő, a master (a továbbiakban MSc) képzésben évente, vagy kétfévente 15 fő nappali és levelező hallgató kerül beiskolázásra. Az évente megállapított létszám a szervezeti változások és a fluktuáció várható mértéke szerint módosulhat.

A hallgatók a BSc képzésben a nappali tagozaton ösztöndíjasként, a levelező tagozaton kettős jogállású hallgatóként tanulnak. Végzésük után a Határőrség állományában történő foglalkoztatásuk - más jogszabályok alapján - biztosított.

A képzési idő

A BSc szintű nappali és levelező alapképzés képzési ideje 6 félév (180 kredit megszerzése), melyet megelőz az 1 hónapos (4 hét) határőr alapképzés (csak nappali képzés esetén). A szakalapítást a Határőrség - mint megrendelő szervezet - igényli. A kérelem benyújtását a Belügyminisztérium - mint a megrendelő irányító és felügyeleti szerve - támogatja.

A képzési cél

A Határőrség részére BSc szintű szakmai végzettséget biztosító határrendészeti vezetők képzése, akik képesek a megszerzett ismereteik birtokában a rendvédelmi és határvédelmi igazgatásban a végzettségüknek megfelelő beosztásokban hatékonyan dolgozni, az alárendeltségükbe tartozó szervezeteket vezetni, szükség szerint a szakirányítási feladatokat ellátni.

Hivatásos tisztek (vezetők) képzése a Határőrség részére, akik a szak gyakorlati műveléséhez szükséges általános műveltségi, általános jogi, természettudományi, műszaki-technikai, közgazdasági, katonai, határrendészeti-, és védelmi szakmai, valamint a rendvédelmi ismereteik és gyakorlati készségeik, továbbá legalább egy idegen nyelv középfokú ismerete birtokában, a beosztási feladataik megismerése után alkalmassá válnak a rájuk bízott szervezetek vezetésére, határrendészeti és -védelmi szakmai, valamint a rendvédelmi feladataik megoldására, az alkotmányos rend alap és minősített időszakában.

Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése: Határrendészeti és -védelmi vezető

A képzési idő, megszerzendő kreditek:

Nappali tagozaton:

- félévek száma: 6
- a tanórák (minimálisan szükséges kontaktórák) száma: 1800 tanóra (a határőr alapképzés, az idegen nyelvi és a testnevelési felkészítés nélkül)
- az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma: 180 kredit

Levelező tagozaton:

- félévek száma: 6
- a tanórák (minimálisan szükséges kontaktórák) száma: 300 tanóra
- az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma: 180 kredit

A szakon két szakirány (határrendészeti és -védelmi vezető; határrendészeti technikai vezető) közötti választására van lehetőség. Szakirány választásra a 3. szemeszter sikeres befejezését követően van lehetőség a hallgatónak.

A szakképzettségben elvárt kompetenciák: (kapcsolódva a szakirányokhoz)

Mindkét szakirányon elvárt általános kompetenciák:

A szakirányon végzett tisztek a tréningrendszerű gyakorlati felkészítés eredményeként megfelelő problémamegoldó, konfliktuskezelő képességgel rendelkeznek. Az általuk vezetett szervezetet kooperatív vezetési stílussal, az együttműködés és a csapatépítés követelményeit figyelembe véve képesek irányítani. Mindkét szakirányt végzett tisztek megfelelnek az egységes európai szövetségi rendszerben a rendészeti és katonai vezetők részére előírt feltételeknek és képesek feladataikat e rendszer keretei között ellátni.

Határrendészeti és -védelmi vezetői szakirány

A szakirány hallgatójaként ismerje meg a határrendészeti igazgatási-, a határőr bünyügyi és felderítő tevékenység-, a határőrizet-, a határforgalom ellenőrzés és a határvédelem általános elvi és gyakorlati kérdéseit, erőit, eszközeit és alkalmazásuk elveit. Legyen képes a határőr helyi szervek határrendészeti tevékenységének és mindenoldalú biztosításának megtervezésére, megszervezésére és vezetésére, az előírt okmányok vezetésére, az alárendelt állomány szakszerű felkészítésére.

Széleskörű műveltségük és attitűdjeik képessé teszi a szakirányon végzetteket arra, hogy ismereteiket folyamatosan fejlesszék.

Határrendészeti technikai vezetői szakirány

A szakirány hallgatójaként ismerje meg a határrendészeti igazgatás, a határőr bünyügyi és felderítő tevékenység-, a határőrizet-, a határforgalom-ellenőrzés és a határvédelem általános elvi és gyakorlati kérdéseit, erőit, eszközeit és alkalmazásuk elveit, kiemelten a Határőrségnél rendszeresített rendészet-technikai eszközök működési és rendészeti alkalmazások elveit, típusait, üzemeltetésével és üzemeltetésével, illetve határrendészeti alkalmazásával kapcsolatos feladatokat, szabályokat és követelményeket. Legyen képes a korszerű rendészet-technikai eszközök, berendezések és rendszerek előírt technológiai folyamatok szerinti üzemeltetése, üzemeltetése, javítása és határrendészeti alkalmazása helyi szintű feladatainak, műszaki és szervezési problémáinak felismerésére, az elsődleges beavatkozási feladatok megoldására, az ilyen feladatok megtervezésére, megszervezésére és irányítására, az előírt okmányok vezetésére, az alárendelt állomány szakszerű felkészítésére, a szakterületen jelentkező új eredmények feldolgozására, a tapasztalatok hasznosítására és az újonnan rendszerbe kerülő eszközök önálló megismerésére.

Széleskörű technikai **műveltségük és attitűdjeik** képessé teszi a szakirányon végzetteket arra, hogy rendészet-technikai ismereteiket folyamatosan bővítsék, fejlesszék.

A képzés főbb tanulmányi területei és azok arányai:

Törzsanyag:	116 kredit	64%
Alapozás	53 kredit	29%
Szakmai törzsanyag	63 kredit	35%
Differenciált szakmai anyag	45 kredit	25%
Szabadon választható	9 kredit	5%
Szakdolgozat	10 kredit	5%

Az elméleti és gyakorlati képzés arányai

elmélet-gyakorlat	40-60%
szakmai gyakorlat	12-15 hét

A szak megfelel a többször módosított 28/1999. (II.12.) Kormányrendelet „A katonai felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről” című jogszabályban előírt követelményeknek. A végzettség megnevezése a Határrendészeti és -védelmi vezető (BSc), Okleveles határrendészeti és -védelmi vezető (MSc) lesz.

A Határrendészeti és -védelmi vezetői szakon a ZMNE HTK Határőr tanszék által folytatott BSc képzésben végzett hallgatók és az RTF-en a Rendészet Igazgatás szakon, Határrendész szakirányon végzettek részére az MSc képzésben biztosított a továbbtanulás lehetősége.

Az MSc képzés képzési célja

Hivatásos (vezetői) állományú tisztek és vezetők képzése a Határőrség (rendvédelmi szervek) számára, akik az elsajátított korszerű jogtudományi, rendvédelmi, vezetés- és szervezéstudományi, társadalomtudományi, természettudományi, műszaki tudomány elméleti és gyakorlati módszertani ismereteik, szakmai képességeik, továbbá legalább egy idegen nyelv felsőfokú ismerete birtokában képesek a szakterületüket magas szinten művelni, a rájuk bízott szervezeteket vezetni, rendvédelmi szakmai feladataikat – nemzetközi szövetségi rendszerek keretében is – megoldani.

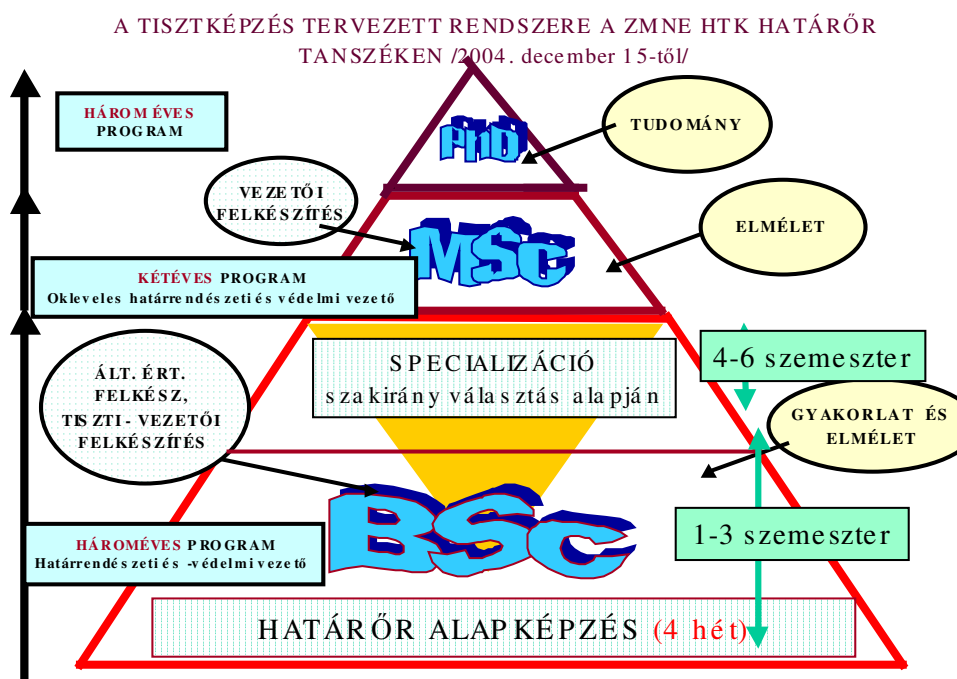
MSc végzettséggel képesek a határrendészet és -védelem különböző területein szakmai feladataik magas színvonalú végrehajtására, az egyes szakterületeken szakirányítói és vezetői feladatok ellátására, a különböző szervezetek közötti együttműködés megszervezésére és irányítására az alkotmányos rend különböző állapota idején.

A végzettség szintje: MSc

Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése:
Okleveles határrendészeti és -védelmi vezető

A képzési idő, megszerzendő kreditek:

- félévek száma: 4
- a tanórák (minimálisan szükséges kontaktórák) száma: 1440 tanóra
- az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma: 120 kredit

A képzés rendszerének egymásra épültségét az ábra szemlélteti.

Megítélésem szerint a bevezetésre kerülő - a Bolognai folyamat követelményeinek megfelelő - képzési rendszer megfelel a megrendelő (Határőrség) követelményeinek, az új képzési rendszerben végzett tisztek a továbbiakban tevékenyen hozzájárulnak a Határőrség további eredményességéhez.